

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-66>

УДК 657.422.8

ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕФІНІЦІЇ «ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ» ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ЇЇ КЛАСИФІКАЦІЇ

ECONOMIC CHARACTERISTICS OF THE DEFINITION OF “ACCOUNTS RECEIVABLE” AND METHODOLOGICAL APPROACHES TO ITS CLASSIFICATION

Пінчук Тетяна Анатоліївнакандидат економічних наук, доцент,
Херсонський національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9413-3549>**Стефанович Наталія Ярославівна**старший викладач,
Херсонський національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3723-1799>,**Кумейко Анна Василівна**здобувач вищої освіти,
Херсонський національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-0688-0594>**Pinchuk Tatiana, Stefanovych Nataliia, Kumeiko Anna**
Kherson National Technical University

У статті досліджуються актуальні проблеми управління дебіторською заборгованістю. Метою статті є дослідження існуючих підходів до сутності та методичних підходів до класифікації дебіторської заборгованості в системі управління підприємством. У ході дослідження встановлено, що дебіторська заборгованість є важливим фактором стабілізації фінансового стану підприємства, оскільки її управління повинно ґрунтуватися на оптимальному співвідношенні між ліквідністю та прибутковістю. Виявлено, що дебіторську заборгованість вчені розглядають в призмі економіки, юриспруденції та бухгалтерського обліку. Доведено, що сутність дебіторської заборгованості може базуватися на концепції кредитування, активу чи боргу. Досліджена класифікація дебіторської заборгованості, яка є вихідним моментом побудови аналітичного обліку розрахунків з покупцями. Сформульовані напрями вдосконалення класифікації дебіторської заборгованості.

Ключові слова: дебіторська заборгованість, управління, економічний, управлінський, юридичний підходи, класифікація.

The current problems of accounts receivable management are investigated in the article. The purpose of the article is to study the existing approaches to the essence and methodological approaches to the classification of accounts receivable of an enterprise. It has been found that accounts receivable constitute the lion's share of current assets and are an important factor in stabilizing the financial condition of an enterprise since its management should be based on the optimal ratio between liquidity and profitability. It is revealed that the essence of accounts receivable is considered by scientists according to their scientific interests through the prism of economics, law, and accounting. It is proved that the essence of accounts receivable can be based on the concept of crediting under the economic approach; on the concept of an asset (property) under the accounting approach and on the concept of debt under the legal approach. The use of economic, accounting, and legal approaches to understanding the nature of accounts receivable will make it possible to increase the efficiency of its management at an enterprise and to distribute functional responsibilities between the enterprise services involved in the process of formation and repayment of accounts receivable. It is established that the classification of accounts receivable is an effective method of studying this phenomenon, and provides an opportunity to identify the causes of occurrence, existence, and compo-

sition of accounts receivable to apply effective methods and tools for its management. The classification of accounts receivable, which is the starting point for building analytical accounting of settlements with buyers and customers at an enterprise, is studied. It has been found that the classification allows the allocation of the general principles of the division of accounts receivable into types and identifies their specific features. Specific directions for improving the classification of accounts receivable based on its division by the tax status of debtors and by counterparties of business processes of the enterprise are formulated, which will improve the information support of tax management.

Keywords: accounts receivable, management, economic, managerial, legal approaches, classification.

Постановка проблеми. Незалежно від стану розвитку економіки кожне підприємство стикається з проблемою значного інвестування оборотних активів в дебіторську заборгованість. Її наявність є невід'ємним результатом господарської діяльності підприємства, а оптимізація її обсягу – одним із найбільш актуальних завдань менеджменту. Розвиток міжгосподарських зв'язків між підприємствами обумовлює необхідність мати ефективні інструменти управління та контролю за рівнем і структурою дебіторської заборгованості.

За останні п'ять років частка дебіторської заборгованості в оборотних активах підприємств України становила майже 61%. З 2019 року спостерігається щорічне стійке зростання дебіторської заборгованості, яке в 2021 році досягло 13,9% [1].

Як різновид товарного кредиту дебіторська заборгованість виступає важливим фактором стабілізації фінансового стану підприємства. Управління дебіторською заборгованістю є одним із ключових завдань у вирішенні проблем поточного управління підприємством з позиції оптимального співвідношення між ліквідністю та прибутковістю. Вирішення проблеми швидкого зростання дебіторської заборгованості потребує застосування нових підходів до механізмів її управління, практична реалізація яких базується на обліково-аналітичному забезпеченні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання управління дебіторською заборгованістю на підприємствах не полишають своєї актуальності та привертають увагу як науковців, так і практиків. Дослідженню теоретичних аспектів управління дебіторською заборгованістю присвячені праці Белозерцева В. С. [2], Білик М. Д. [3], Бланка І. О. [4], Глушко А. Д. [5], Дубровської Є. В. [6; 7], Собчишин В. М. [8] Вагомий внесок в розвиток обліково-аналітичного забезпечення системи її управління внесли вітчизняні вчені-економісти Матицина Н. М. [9], Бондарчук Н. В., Васильєва Л. М. [10], Яременко Л. М. [11] та ін.

Проблеми підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю залишаються актуальними і сьогодні, про що свідчить

аналіз останніх наукових публікацій. Белозерцев В. С. [2] розробив концептуальну модель управління дебіторською заборгованістю підприємств оптової торгівлі, яка охоплює питання товарного кредитування та боргових відносин як на мікро-, так і на макрорівні, що забезпечує певний ступінь контролю за процесами товарного кредитування й управління дебіторською заборгованістю підприємств.

Білик М. Д. та Дубровська Є. В. ґрунтовно проаналізували дефініцію «дебіторська заборгованість».

Бланк І. О. досліджуючи теоретичні та методологічні основи управління виділив основні етапи формування політики управління дебіторською заборгованістю.

Глушко А. Д. акцентувала свою увагу на основних етапах ефективної системи управління дебіторською заборгованістю, яка дозволить забезпечити безперервність роботи підприємства; зниження обсягів вільних поточних активів, і, як наслідок, зниження витрат на їх фінансування; прискорення обігу оборотних активів; максимізація прибутку підприємства при збереженні ліквідності; підвищення рівня фінансової безпеки підприємства.

Собчишин В. М. вважає, що невід'ємною складовою системи управління дебіторською заборгованістю на підприємстві має бути ефективне управління його кредитною політикою. Пропонує використовувати в якості інструментів управління дебіторською заборгованістю метод граничного аналізу та метод аналізу за кінцевими результатами.

Іляш О. І., Трофименко О. О., Дмитренко В. О. [12] обґрунтували доцільність використання багатокритеріальної системи оцінювання керованістю дебіторської заборгованості з використанням таких критеріїв керованості як: вірогідність погашення, строк позовної давності, порушення договірних умов, забезпеченість дебіторської заборгованості, кредитний рейтинг боржника.

Бондарчук Н. В., Васильєва Л. М., Дубровська Є. В., Матицина Н. П. приділили свою увагу питанню класифікації дебіторської заборгованості.

Наукові праці Яременко Л. М. присвячені дослідженню обліково-аналітичного забезпечення управління дебіторською заборгованістю та її відображення в обліку.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом з тим, вивчення наукових праць свідчать про те, що деякі з теоретичних положень відносно трактування та класифікації дебіторської заборгованості є дискусійними.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження існуючих підходів до сутності та методичних підходів до класифікації дебіторської заборгованості в системі управління підприємством.

Виклад основного матеріалу дослідження. Майже кожний науковець, науковий інтерес якого становили питання управління дебіторською заборгованістю та його обліково-аналітичного забезпечення, приділяв увагу розкриттю економічної сутності дефініції «дебіторська заборгованість». В історичному аспекті відбувалися значні зміни в трактуванні цього поняття, проте основне ототожнення із боргом або заборгованістю залишається незмінним.

Щодо сучасних поглядів на сутність дебіторської заборгованості, то М. Д. Білик детально проаналізувала існуючі підходи в науковому середовищі та виділила шість груп авторів:

- 1 група (А. В. Вещунова, А. Ю. Редько) – відносять до дебіторської заборгованості грошові кошти до оплати;
- 2 група (Л. Е. Алексеєва, О. М. Бандурка, І. О. Бланк, М. Я. Коробов) – розглядають дебіторську заборгованість як борги;
- 3 група (Г. Г. Кирейцев, І. Бернар, Ж.-К. Коллі) – розуміє дебіторську заборгованість як вимоги щодо оплати;

- 4 група (М. В. Кужельний, В. Г. Лінник) – під дебіторською заборгованістю мають на увазі право на повернення боргу;

- 5 група (Н. В. Дембінський, І. А. Єфремов, Ю. С. Ігумнов) – визначають дебіторську заборгованість як кошти у розрахунках;

- 6 група (В. Ф. Палій, В. В. Палій) – визначають дебіторську заборгованість як вкладання в обігові кошти [3, с. 26].

Доповнив наведену систематизацію поглядів на сутність дебіторської заборгованості В. С. Белозерцев [2, с. 61] сьомою групою вчених (Т. В. Момот, О. П. Крайник, З. В. Клепікова), які розглядають дебіторську заборгованість через призму кредитування як безготівкову позику.

Аналіз сучасних літературних джерел дозволив виокремити ще один підхід до розуміння сутності поняття «дебіторська заборгованість». Акцентуючи увагу на моменті відображення в обліку заборгованостей Бондарчук Н. В., Васильєва Л. М. пропонують під дебіторською заборгованістю розуміти «майнові та інші вимоги господарюючого суб'єкта до осіб, які є його боржниками у правовідносинах, що виникають за різних підстав» [11, с. 136].

Кожне визначення дебіторської заборгованості унікальне, не потребує порівняння і пошуку недоліків і слабких місць. Всі перелічені автори розглядають дебіторську заборгованість за різними підходами. В зв'язку з цим пропонуємо застосовувати економічний, обліковий та юридичний підхід до аналізу сутності дебіторської заборгованості (табл. 1).

Використання економічного, облікового та юридичного підходів до розуміння сутності дебіторської заборгованості дасть можливість підвищити ефективність її управління на підприємстві, розподілити функціональні

Таблиця 1

Підходи до сутності дебіторської заборгованості

Підхід	Сутність дебіторської заборгованості
Економічний	Сутність дебіторської заборгованості з економічного підходу розкривається через природу цього об'єкта дослідження як стан розрахунків за фінансовими зобов'язаннями та як форма кредитування покупців та замовників.
Обліковий	Обліковий підхід розглядає дебіторську заборгованість під кутом фінансової звітності як актив у формі: грошових коштів до отримання (I група авторів), вкладень в обігові кошти (VI група авторів), коштів в розрахунках (V група).
Юридичний	Юридичний підхід щодо визначення сутності дебіторської заборгованості базується на концепції боргу. В той же час прихильники цього підходу трактують цей борг під різними кутами: як право на повернення боргу (IV група авторів), як борг (II група авторів) та як вимогу на сплату боргу (III група).

обов'язки між службами підприємства, які задіяні в процесі формування і погашення дебіторської заборгованості.

Класифікація дебіторської заборгованості є дієвим методом вивчення цього складного економічного та правового явища, яка надає можливість виявити причини виникнення та існування, а також склад дебіторської заборгованості з метою прийняття управлінських рішень та застосування ефективних методів та інструментів щодо управління нею.

В той же час класифікація дебіторської заборгованості є вихідним моментом побудови аналітичного обліку розрахунків з покупцями та замовниками. Класифікаційні ознаки мають охоплювати комплексне вивчення дебіторської заборгованості та забезпечувати у потрібному розрізі її групування.

Заслужують на увагу підходи щодо класифікації дебіторської заборгованості запропоновані Н. М. Новіковою – бухгалтерський та управлінський [13, с. 203] та Є. В. Дубровською – економічний та юридичний [7, с. 19]. Степаненко О. І. наголошує, що для якісного аналізу дебіторської заборгованості у розрізі важливих бізнес-сегментів особливо важлива облікова класифікація дебіторської заборгованості [14, с. 119].

Дубровська Є. В. вводить додаткові класифікаційні ознаки дебіторської заборгованості: в залежності від керованості, що передбачає розподіл дебіторської заборгованості на керовану та некеровану; в залежності від доцільності надання відстрочки платежу, що передбачає розподіл на доцільну та недоцільну, застосування яких дозволить поліпшити інформаційну базу для прийняття зважених й обґрунтованих рішень щодо управління дебіторською заборгованістю [7, с. 22].

Бондарчук Н. В. та Васильєва Л. М. для організації дієвої системи контролю дебіторської заборгованості пропонують доповнити класифікаційні ознаки наступними критеріями: по відношенню до кредиторів (контрагентів): підтверджена та непідтверджена; за ризиком непогашення: ризикована та неризикована; за реальністю виникнення: фіктивна та реальна; відносно підприємства: внутрішня та зовнішня [10, с. 137].

На нашу думку, для цілей податкового менеджменту доцільно запропонувати додаткову класифікаційну ознаку дебіторської заборгованості – податковий статус контрагента, за яким розрізняють заборгованість платника ПДВ, заборгованість неплатника ПДВ; заборгованість платника податку на

прибуток, заборгованість платника єдиного податку, заборгованість неприбуткової організації. Виділення запропонованих видів дебіторської заборгованості дозволить покращити інформаційне забезпечення управління договірною процесу на підприємстві. В рамках дотримання розрахунково-платіжної дисципліни доцільно виділяти дебіторську заборгованість за контрагентами бізнес-процесів підприємства на дебіторську заборгованість покупців та постачальників. Остання виникає внаслідок дії принципу бухгалтерського обліку – превалювання сутності над формою, внаслідок якого «операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми» [15].

В табл. 2 зроблена спроба систематизації класифікаційних ознак дебіторської заборгованості для покращення обліково-аналітичного забезпечення системи управління підприємством.

Можна зробити висновок про практичне значення класифікації дебіторської заборгованості. По-перше, вона забезпечує групування та систематизацію даних про заборгованість, яка виступає одним із основних об'єктів бухгалтерського обліку, у різних обліково-аналітичних розтинах залежно від цільової спрямованості її використання. По-друге, класифікація значною мірою визначає основні напрями організації бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості на прикладному рівні, оптимальний ступінь співвідношення та взаємозв'язку окремих його елементів, вибір відповідних методів обліку, планування, контролю, аналізу і моделювання управлінських рішень.

Висновки. Важливу роль у підвищенні ефективності управління дебіторською заборгованістю підприємства відіграє його обліково-аналітичне забезпечення. На основі проведеного аналізу наукових досліджень встановлено різновекторне трактування дефініції «дебіторська заборгованість», що дозволило запропонувати економічний, обліковий і юридичний підходи до розуміння сутності дебіторської заборгованості підприємства. За першим підходом під дебіторською заборгованістю розуміють стан розрахунків та форму товарного кредитування. Обліковий підхід розглядає дебіторську заборгованість під кутом фінансової звітності. В основу юридичного підходу покладена концепція боргу. Таким чином, запропоновані підходи охоплюють всю сутність дебіторської заборгованості та розширюють її поняття задля

Таблиця 2

Класифікація дебіторської заборгованості для потреб управління

№	Класифікаційна ознака	Види дебіторської заборгованості
1	За терміном погашення	Довгострокова, поточна
2	За ймовірністю погашення	Нормальна, сумнівна, безнадійна
3	За статтями бухгалтерського балансу	Заборгованість за товари (роботи, послуги), із бюджетом, за виданими авансами, за нарахованими доходами, із внутрішніх розрахунків, інша поточна заборгованість
4	За відношенням до рахунків обліку	заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду; довгострокові векселі одержані, короткострокові векселі одержані, розрахунки з покупцями та замовниками, розрахунки з різними дебіторами (за видами авансами, з підзвітними особами, за нарахованими доходами, за претензіями, за відшкодуванням завданих збитків, з державними цільовими фондами, за операціями з деривативами)
5	За економічним змістом	Товарна, нетоварна
6	За джерелами погашення	Погашена на умовах договору, погашена за рахунок резерву сумнівних боргів, списана на збитки
7	За видами оцінки суми заборгованості	Первісна вартість, чиста реалізаційна вартість
8	Залежно від термінів позовної давності	Термін сплати не настав, прострочена, відстрочена
9	По відношенню до кредиторів (контрагентів)	Підтверджена та непідтверджена
10	За ризиком непогашення	Ризикована та неризикована
11	За реальністю виникнення	Фіктивна та реальна
12	По відношенню до суб'єкта господарювання	Внутрішня та зовнішня
13	За забезпеченістю	Забезпечена та незабезпечена
14	Залежно від здійснення впливу на боржника	Затребувана та незатребувана заборгованість
15	Залежно від законності утворення	Законно утворена та незаконно утворена
16	Залежно від ступеня дотримання фінансової дисципліни	Виправдана (допустима, нормальна) та не виправдана
17	Залежно від територіального розміщення боржника	Заборгованість з вітчизняними та іноземними дебіторами
18	Залежно від статусу дебітора	З юридичними або фізичними особами
19	Залежно від керованості	Керована та некерована заборгованість
20	За ступенем спланованості	Запланована чи незапланована
21	Залежно від безпечності фінансового положення підприємства	Дебіторська заборгованість нормального розміру, мінімального та максимального
22	Залежно від доцільності існування дебіторської заборгованості	Доцільна та недоцільна
23	Залежно від джерела утворення	Власні кошти, авансовані в заборгованість та позикові кошти, авансовані в заборгованість
24	За видами діяльності	Заборгованість операційної, фінансової, інвестиційної діяльності
25	За податковим статусом боржника (запропоновано нами)	заборгованість платників ПДВ, заборгованість неплатників ПДВ; заборгованість платників податку на прибуток, заборгованість платників єдиного податку, заборгованість неприбуткової організації
26	За контрагентами бізнес-процесів (запропоновано нами)	дебіторська заборгованість покупців та дебіторська заборгованість постачальників

Джерело: сформовано на основі [7; 9; 10; 14]

уникнення неправильного або неповного його розуміння. З метою підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю нами систематизовані та доповнені класифікаційні ознаки дебіторської заборгованості. Запропоновано доповнити класифікацію дебіторської заборгованості наступ-

ними ознаками: за податковим статусом боржника та за контрагентами бізнес-процесів підприємства. Запропонована систематизація класифікаційних ознак підкреслює все різноманіття дебіторської заборгованості, дасть можливість чітко окреслити заборгованість, яка потребує управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Оборотні активи підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства. *Державна служба статистики*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Белозерцев В. Щодо товарного кредитування та дебіторської заборгованості на підприємстві. *Економіст*. 2008. № 5. С. 58–61.
3. Білик М. Д. Управління дебіторською заборгованістю. *Фінанси України*. 2003. № 12. С. 24–36.
4. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : навч. курс. Київ : Ніка-Центр Ельга, 2001. 528 с.
5. Глушко А. Д. Управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
6. Дубровська Є. В. Дослідження сутності поняття «Дебіторська заборгованість». *Вісник Сумського державного університету. Сер. Економіка*. 2012. № 2. С. 202–205.
7. Дубровська Є. В. Формування підходів щодо класифікації дебіторської заборгованості. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2009. № 5. С. 18–23.
8. Собчишин В. М., Драчук С. О., Джангіров О. Г., Домбровський А. Ю. Управління дебіторською заборгованістю підприємства з метою уникнення кризи неплатежів. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8320>.
9. Матицина Н. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. № 9. С. 38–42.
10. Бондарчук Н. В., Васильєва Л. М. Теоретико-методичні основи бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. № 16. С. 135–138.
11. Яременко Л. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9714>.
12. Іляш О. І., Трофименко О. О., Дмитренко В. О. Методи управління дебіторською заборгованістю підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2018. № 5. С. 40–46. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/65>.
13. Новікова Н. М. Методичні підходи до класифікації дебіторської заборгованості підприємства. *Вісник Львівської державної фінансової академії. Економічні науки*. 2005. № 9. С. 203–211.
14. Степаненко О. І., Дубовик М. Ф. Аналіз дебіторської заборгованості, її вплив на фінансовий стан та ділову активність підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2022. № 2(88). С. 116–125. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/37945/Dub_2022_2.pdf.
15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV: станом на 19.07.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#top>.

REFERENCES:

1. Oborotni aktyvy pidpryemstv za vydamy ekonomichnoi diialnosti z rozpodilom na velyki, seredni, mali ta mikropidpryemstva. Derzhavna sluzhba statystyky. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Belozertsev, V. (2008) Shchodo tovarnoho kredytuvannya ta debitors'koyi zaborhovanosti na pidpryemstvi [Regarding commodity lending and receivables at the enterprise]. *Ekonomist*, no. 5, pp. 58–61. (in Ukrainian)
3. Bilyk, M. D. (2003) Upravlinnya debitors'koyu zaborhovanisty [Accounts receivable management]. *Finansy Ukrainy*, no. 12, pp. 24–36. (in Ukrainian)
4. Blank, I. O. (2001) Finansovyy menedzhment: navch. kurs [Financial management]. Kyiv: Nika-Tsentr El'ha. (in Ukrainian)
5. Hlushko, A. D. (2018) Upravlinnya debitors'koyu zaborhovanisty v systemi zabezpechennya efektyvnoyi diyal'nosti pidpryemstva [Management of receivables in the system of ensuring the efficient operation of the enterprise]. *Efektyvna ekonomika*, no. 7. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua>. (in Ukrainian)

6. Dubrovs'ka, Ye. V. (2012) Doslidzhennya sutnosti ponyattya «Debitors'ka zaborhovanist'» [Study of the essence of the concept of "Accounts receivable"]. *Visnyk Sums'koho derzhavnoho universytetu. Ser. Ekonomika*, no. 2, pp. 202–205. (in Ukrainian)
7. Dubrovs'ka Ye. V. (2009) Formuvannya pidkhodiv shchodo klasyfikatsiyi debitors'koyi zaborhovanosti [Formation of approaches to the classification of receivables]. *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukrayiny*, no. 5, pp. 18–23. (in Ukrainian)
8. Sobchysyn, V. M., Drachuk, S. O., Dzhanhirov, O. H., Dombrovs'kyy, A. Yu. (2020) Upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu pidpryemstva z metoyu unyknennya kryzy neplatezhiv [Management of receivables of the enterprise in order to avoid the crisis of non-payments]. *Efektivna ekonomika*, no. 11. Available at: <http://www.etsomy.nayka.tsom.ua/?op=1&z=8320>. (in Ukrainian)
9. Matytsyna, N. (2008) Osnovni zasady rehulyuvannya rozrakhunkovykh vidnosyn cherez upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu [Basic principles of regulation of settlement relations through management of receivables]. *Bukhhalters'kyy oblik i audit*, no. 9, pp. 38–42. (in Ukrainian)
10. Bondarchuk, N. V., Vasyl'yeva, L. M. (2016) Teoretyko-metodychni osnovy bukhalters'koho obliku debitors'koyi zaborhovanosti [Theoretical and methodological foundations of accounts receivable accounting]. *Naukovyy visnyk Kherson'skoho derzhavnoho universytetu*, no. 16, pp. 135–138. (in Ukrainian)
11. Yaremenko, L. M. (2021) Oblikovo-analitychne zabezpechennya upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu v systemi zabezpechennya efektyvnoyi diyal'nosti pidpryemstva [Accounting and analytical support for the management of receivables in the system for ensuring the efficient operation of the enterprise]. *Efektivna ekonomika*, no. 12. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9714>. (in Ukrainian)
12. Ilyash, O. I., Trofymenko, O. O., Dmytrenko, V. O. (2018) Metody upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu pidpryemstva [Methods of managing the company's receivables]. *Pidpryemnytstvo ta innovatsiyi*, no. 5, pp. 40–46. Available at: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/artitsle/view/65>. (in Ukrainian)
13. Novikova, N. M. (2005) Metodychni pidkhody do klasyfikatsiyi debitors'koyi zaborhovanosti pidpryemstva [Methodical approaches to the classification of the company's receivables]. *Visnyk L'viv'skoyi derzhavnoyi finansovoyi akademiyi. Ekonomichni nauky*, no. 9, pp. 203–211. (in Ukrainian)
14. Stepanenko, O. I., Dubovyk, M. F. (2022) Analiz debitors'koyi zaborhovanosti, yiyi vplyv na finansovyy stan ta dilovu aktyvnist' pidpryemstva [Analysis of accounts receivable, its impact on the financial condition and business activity of the enterprise]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, no. 2(88), pp. 116–125. Available at: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/37945/Dub_2022_2.pdf. (in Ukrainian)
15. Pro bukhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini [About accounting and financial reporting in Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999. № 996-XIV: stanom na 19.07.2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#top>.